

OD REDAKCJI

Pierwszy numer „Radcy Prawnego. Zeszytów Naukowych” w 2022 roku przynosi kolejne nowe elementy w funkcjonowaniu naszego periodyku. Jak pewnie Państwo zauważyliście, zmieniliśmy format czasopisma. Do redakcji docierały sygnały, że dotychczasowa wielkość nie zapewniała odpowiedniego komfortu podczas lektury. Zdecydowaliśmy się zatem na zwiększenie wymiarów do formatu B5, który jest zarówno bardziej rozposzechniony, jak i bardziej, jak się wydaje, poręczny. Mamy nadzieję, że krok ten spotka się z dobrym przyjęciem wśród czytelników.

Rozszerzeniu uległ również skład samej redakcji. Krajowa Rada Radców Prawnych uchwałą nr 104/XI/2022 z dnia 14 marca 2022 r. powołała bowiem do naszego grona trzech nowych redaktorów: panią mec. dr hab. Anetę Giedrewicz-Niewińską, prof. UwB (członka OIRP w Białymstoku), pana mec. dr. Jakuba Janetę (członka OIRP w Łodzi) oraz panią mec. dr Karolinę Rokicką-Murszewską (członka OIRP w Toruniu). Pani profesor Giedrewicz-Niewińska, specjalizująca się w szeroko pojętym prawie pracy i prawie gospodarczym publicznym, oraz pan doktor Janeta, znawca zagadnień związanych z prawem handlowym, uczestniczyli już w pracach zespołu redakcyjnego w poprzedniej kadencji i nie są w związku z tym nieznanymi naszym Czytelnikom. Postać pani dr Rokickiej-Murszewskiej, specjalizującej się w tematyce prawa administracyjnego, jest natomiast zapewne znana także z łamów naszego czasopisma. Redakcja, dzięki wkładowi pracy wspomnianych nowych członków, uzyskuje znaczące wzmocnienie merytoryczne.

Trzeci, warty odnotowania nowy element dotyczy ogłoszonego przez Krajową Izbę Radców Prawnych oraz kwartalnik „Radca Prawny. Zeszyty Naukowe” konkursu na najlepsze prace naukowe o tematyce związanej z samorządem zawodowym radców prawnych lub wykonywaniem zawodu radcy prawnego. Celem konkursu jest promowanie wysokiej jakości monografii, prac magisterskich, artykułów naukowych i glos, które

dotyczą działalności samorządu radców prawnych oraz świadczenia pomocy prawnej i deontologii zawodowej radców prawnych. Mamy nadzieję, że konkurs wzbudzi zainteresowanie i przyczyni się do poszerzenia wiedzy o naszym zawodzie zaufania publicznego. Zachęcamy do zapoznania się ze szczegółami konkursu znajdującymi się zarówno w środku numeru, jak i na stronie internetowej www.kwartalnikradcaprawny.kirp.pl.

Wśród tekstów znajdujących się w bieżącym numerze jako pierwszy publikowany jest artykuł Bogusława Sołtysa pt. „Rola radców prawnych w sygnalizacji naruszenia prawa”. Tekst ten dotyczy projektu ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa w zakresie dotyczącym radców prawnych czy – szerzej – zawodów prawniczych świadczących pomoc prawną. W konkluzji postawiona została teza, że projekt ustawy w tej sferze wymaga zmian, gdyż narusza postanowienia dyrektywy UE 2019/1937 oraz jej aksjologię. Polecamy lekturę tego tekstu szczególnie z uwagi na wagę tego zagadnienia dla zasad prawidłowego wykonywania zawodu.

Równie ważki, szczególnie w zakresie praktyki świadczenia pomocy prawnej, problem porusza Dawid Daniluk w artykule zatytułowanym „Świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego przez radcę prawnego lub adwokata a obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej i unikania konfliktu interesów”. Autor stwierdza w nim, że ponieważ porada prawna mieści się w zakresie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego i może być tożsama z poradą obywatelską, to w konsekwencji doradca wykonujący zawód adwokata lub radcy prawnego jest zobligowany do zachowania tajemnicy w zakresie świadczonej w ramach nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego pomocy prawnej. Ciekawe, czy wyłożony tu pogląd spotka się z polemiczną reakcją.

Kolejny tekst, autorstwa Małgorzaty Puto, poświęcony został wpływowi wyroku w sprawie Coman i inni p. Rumunii (z dnia 5 czerwca 2018 r, sygn. akt C-673/16) dla linii orzeczniczej Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w zakresie praw osób w związkach jedнопłciowych. Wskazano w nim, że pojęcie współmałżonka jest neutralne pod względem płci, a zatem nie wyklucza małżonków tej samej płci z zakresu tego pojęcia, a interpretacja ta będzie miała wpływ na prawo polskie.

W artykule Magdaleny Śliwińskiej dotyczącym projektu ustawy o Systemie Informacji Finansowej poddano merytorycznej krytyce zaproponowane rozwiązania dotyczące rachunków prowadzonych przez banki dla innych banków. Podniesiono, że niektóre zaproponowane rozwiązania są niewłaściwe w kontekście celów, jakie realizować ma projektowana ustawa, przy uwzględnieniu przydatności przekazywanych informacji i ich istotności dla miarodajnej identyfikacji beneficjentów rzeczywistych rachunków czy też umów o udostępnienie skrytki sejfowej bądź o przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych. Mamy nadzieję, że głos ten, tak jak w przypadku uwag dotyczących projektu ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa, dotrze do ustawodawców.

Interesujące, osobiście dla praktyków, będzie zapoznanie się z uwagami poczynionymi przez Agnieszkę Małgorzatę Dąbrowską w artykule zatytułowanym „Obowiązek działania zgodnie z kontraktem, w duchu wzajemnego zaufania oraz współpracy. Klauzula 10.1 NEC w świetle prawa polskiego”. W jej opinii bowiem ze względu na mniejszy stopień skomplikowania wzory umów NEC mogą stanowić konkurencję dla znacznie lepiej znanych w Polsce i bardziej rozpowszechnionych „Warunków kontraktowych

FIDIC”. Faktycznie, w dobie globalizacji, możemy zaobserwować, że rozwiązania typowe dla określonych systemów prawnych (w tym wypadku *common law*) przenikają do innych kultur prawnych. Może stanie się tak również w tym wypadku.

W artykule pt. „Fact-checking a wolność słowa” Grzegorz Maroń zauważa rzecz, wydawać by się mogło, zgoła banalną, że fact-checking, czyli „sprawdzanie faktów”, staje się stałym elementem funkcjonowania internetowych mediów i serwisów społecznościowych. Podnosi jednak jednocześnie coś już znacznie mniej oczywistego, wskazując na janusowe oblicze tego zjawiska: weryfikacja faktów służy wolności słowa, jeśli wspiera jednostkę w rozpoznawaniu nieprawdy; fact-checking stanowi natomiast zagrożenie dla tej wolności, jeśli zastępuje jednostkę w ocenie tego, co jest prawdą, a co fałszem, poprzez uniemożliwienie jej dostępu do materiałów uprzednio uznanych za dezinformację. Warto o tym pamiętać, by nie popaść w totalistyczne przekonanie o konieczności ograniczania wolności w imię rzekomej jej ochrony.

O istotnych bolączkach naszych czasów świadczy artykuł popęfniony przez Jana Kazimierza Adamczyka pt. „Polski ład – wątpliwości konstytucyjne”. Chodzi przy tym nie tylko o stosunkowo liczne rozwiązania, które mogą być uznane za co najmniej niezgodne (jeśli nie sprzeczne) z konstytucją, ale także o to – na co zwraca uwagę Autor, że przepisy prawne w Polsce są tworzone zbyt szybko i bez odpowiednich konsultacji, w wyniku czego powiększają one niepewność prawa. Zwróćmy uwagę, że nawet część tez stawianych we wspomnianym tekście straciła aktualność ze względu na pojawiające się kolejne modyfikacje materii normatywnej ogólnie ujmowanej hasłem „polskiego ładu”.

Część zawierającą artykuły problemowe zamyka tekst Dariusza P. Kały i Roberta Tabaszewskiego dotyczący przesłanek podmiotowych i przedmiotowych nadania Odznaki Świętego Floriana oraz Krzyża Świętego Floriana. Kwestie w nim poruszane na pierwsze wejrzenie mogą wydawać się marginalne, niemniej jednak radcowie prawni działający poza dużymi ośrodkami miejskimi znajdują w nim zapewne informacje, które zdarzy im się wykorzystać w trakcie świadczenia pomocy prawnej.

W omawianym numerze „Zeszytów Naukowych” nie mogło oczywiście zabraknąć glosy. Tym razem Paweł Falenta podjął się analizy i oceny (glosa aprobująca) punktu 1 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 19 sierpnia 2020 r. (K 46/15) dotyczącego obowiązku wysłuchania przez sąd podejrzanego przed orzeczeniem względem niego środka zabezpieczającego.

Całość dopełnia przegląd najnowszego orzecznictwa Sądu Najwyższego (za okres styczeń 2022–kwiecień 2022 r.) zredagowany jak zwykle przez Kacpra Milkowskiego oraz sprawozdanie Aleksandry Głowczewskiej i Karoliny Rokickiej-Murszewskiej z Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej Prawniczych Zawodów Zaufania Publicznego „Członkostwo w samorządach zawodowych” (Toruń, 20 stycznia 2022 r.). Przy okazji zapraszamy naszych Czytelników do dzielenia się informacjami o różnego rodzaju srodowiskowych działaniach naukowych w postaci sprawozdań i omówień,

Życzymy jak zawsze krytycznej i pobudzającej do polemik lektury!

W imieniu Kolegium redakcyjnego
Tomasz Scheffler
przewodniczący kolegium redakcyjnego – redaktor naczelny